

Zpráva o globální konkurenceschopnosti 2018

Světové ekonomické fórum (WEF) vydává od roku 1979 zprávu (Global Competitiveness Report; GCR), ve které porovnává makroekonomickou konkurenceschopnost států na základě multikriteriálního indexu, zpracovaného na základě vlastní metodiky. Celkový index konkurenceschopnosti je určen podle kritérií, která jsou roztržena do 12 tematických pilířů. Použitá vstupní data jsou tvrdá i měkká, zjišťována na základě dotazníkového šetření mezi manažery, působícími v dané zemi. Na dotazníkovém šetření pro WEF v České republice se podílí CMC Business School, FMV VŠE a Česká manažerská asociace.

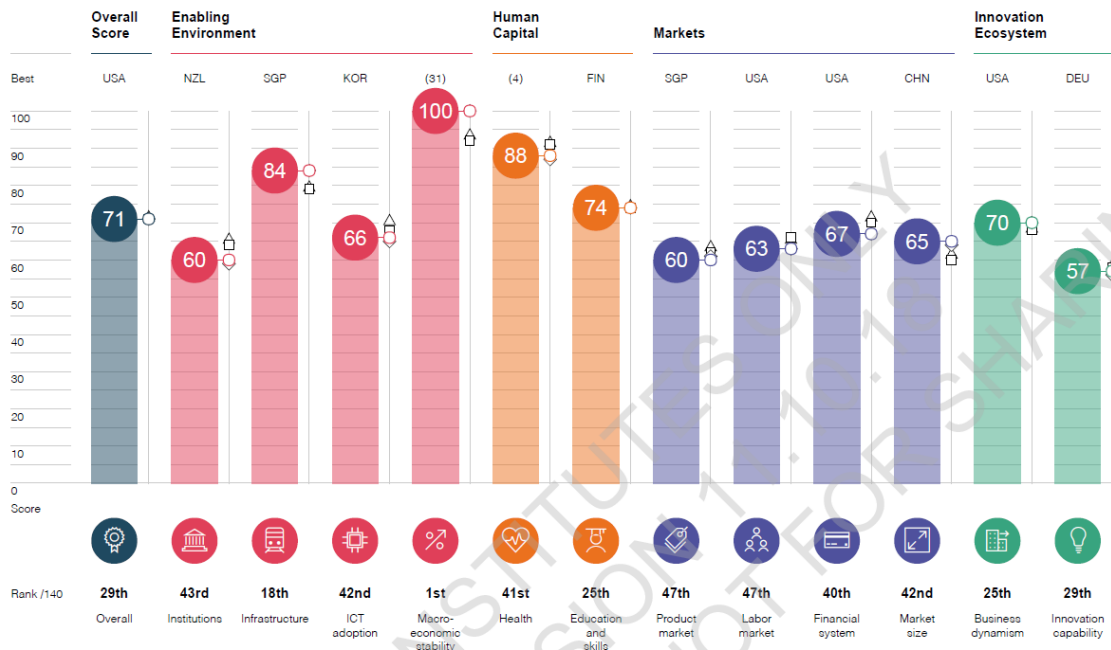
Metodika

V roce 2018 WEF aktualizovalo metodologii konstrukce indexu GCR tak, aby lépe mapovala podmínky měnící se globální ekonomiky. Mezi nejvýznamnější změny patří větší důraz na lidský kapitál a rozvoj digitální infrastruktury. Po metodologické stránce se ruší rozdílné váhy pilířů podle vyspělosti ekonomiky, nově mají všechny pilíře stejnou váhu na celkovém skóre, bez ohledu na to, jestli se jedná o zemi rozvinutou, nebo rozvíjející se. V případě chybějících dat jsou hodnoty odhadovány buďto na základě ekonometrických modelů (převážně lineární regrese), nebo na základě výsledků srovnatelných ekonomik. Výsledky jednotlivých zemí jsou dále normalizovány na škálu 0-100, kde hodnotu 100 vykazuje nejlepší stát (skupina států) v globálním srovnání.

Změnou prošly více než 2/3 indikátorů ve všech pilířích. Ve srovnání s indikátory použitými v minulých letech zůstala pouze 1/3 původní. Rovněž se snižuje význam Executive Opinion Survey (EOS), průzkumu organizovaného WEF, a tím i význam měkkých dat v ročence. Z EOS nově vychází pouze 1/3 dat, zbylá data jsou přejímána od specializovaných institucí. Zároveň dochází i ke změnám u jednotlivých pilířů. Pilíř technologické připravenosti je nahrazen pilířem zavádění ICT, pilíře pokrývající zdraví a vzdělání jsou restrukturalizovány. Omezení významu měkkých dat je pozitivní, protože eliminuje kulturní rozdíly v míře kritičnosti při hodnocení jednotlivých aspektů konkurenceschopnosti. Na druhou stranu se s větším důrazem na tvrdá data nezbytně pojí vyšší míra zjednodušení, protože aspekty související s konkurenceschopností (např. kvalita dopravy nebo infrastruktury) z podstaty věci lépe pokrývají data měkká.

Pozice České republiky

V roce 2018 dosáhla česká ekonomika v globálním srovnání konkurenceschopnosti na 29. místo ze 140 zemí. Zlepšení ve srovnání s minulými léty je v tomto případě irelevantní, protože vlivem výše popsané změny metodiky výpočtu jsou výsledky neporovnatelné. Při přepočítání loňských výsledků podle letošní metodiky vykazuje Česká republika stejnou pozici jako loni, čímž pokračuje dlouhodobá stagnace české konkurenceschopnosti, trvající od předchozí úpravy metodiky WEF v roce 2008.

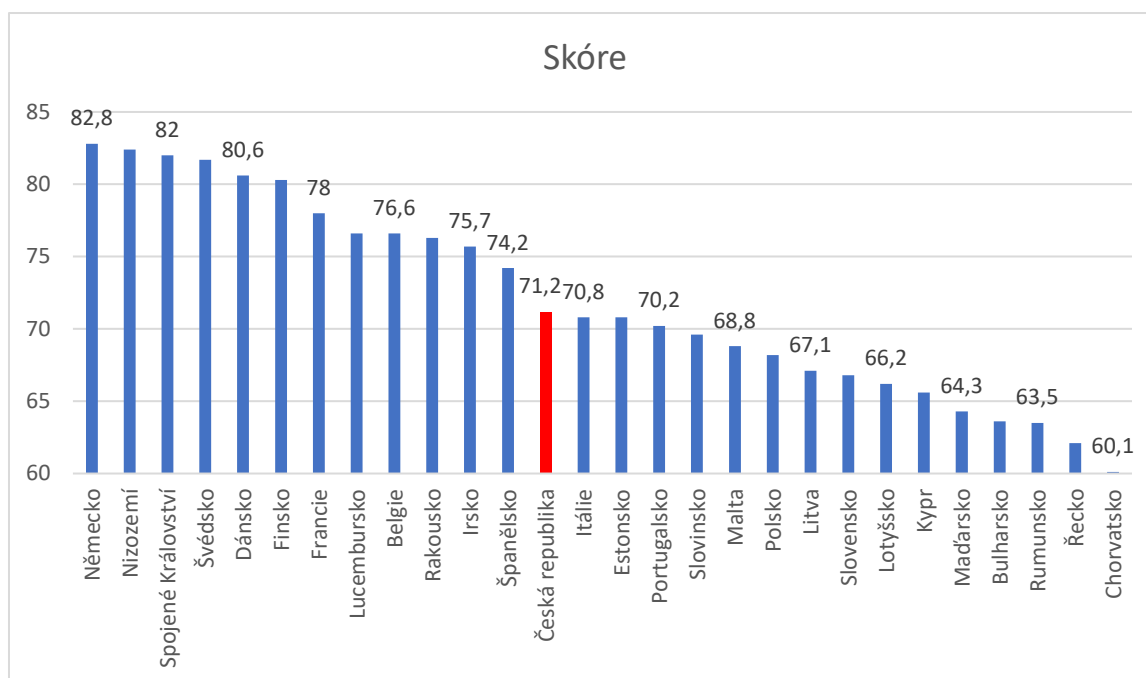

Nejsilnější stránkou české ekonomiky je makroekonomická stabilita (inflace a dynamika veřejného zadlužení), kde ČR obsazuje spolu s dalšími třiceti státy sdílené první místo. Mezi další silné stránky patří zdravotní stav populace (očekávaná doba zdravého života) a možná trochu překvapivě i infrastruktura (míra elektrifikace, hustota železnic, spolehlivost dodávek vody). Zde je nicméně nutné zmínit, že WEF ve snaze omezit závislost na měkkých datech zkoumá hustotu železniční sítě samotnou bez ohledu na to, že jediný kilometr železnice v ČR není vysokorychlostní.

Hlavní slabiny české ekonomiky se pojí s mírou regulace a kvalitou institucí. U zbožíových trhů se jedná zejména o distorzní účinky daní a dotací, u pracovního trhu patří mezi největší problémy vnitrostátní mobilita práce, daňové zatížení a regulace zaměstnávání cizinců, u institucí pak vysoká míra byrokracie (vládní regulace), chybějící vize vlády a efektivita právního rámce.

Pozice ČR v rámci EU

Ve srovnání s ostatními státy EU se Česká ekonomika umístila na 13. místě, jako nejkonkurenceschopnější země střední a východní Evropy. Ze zemí jižního křídla překonává ČR pouze Španělsko. Zároveň je nutné dodat, že ztráta na nejvyspělejší ekonomiky jádra EU je stále velmi významná a tuto ztrátu se v čase nedaří dohnat.

Shrnutí

Přes aktuální změnu metodiky, která ve snaze omezit závislost na měkkých datech neúměrně zjednodušuje výpočet většiny indikátorů, podává letošní ročenka o České republice podobný obrázek, jako verze z minulých let. Česká republika je ekonomikou makroekonomicky stabilní s dobrými výsledky v oblasti zdraví populace. U infrastruktury je (i vlivem metodiky) poměrně vysoko hodnocena železniční doprava, kritizována je naopak kvalita silnic a dostupnost námořních přístavů. Z hlediska nově přidaného pilíře adopce ICT si česká ekonomika vede v rámci rozvinutých zemí spíše podprůměrně.

Slabiny české ekonomiky jsou rovněž dlouhodobě známé a pojí se především s regulační úlohou státu v ekonomice a nastavením daňového systému. Neefektivní regulace trhu zboží a služeb i pracovních trhů patří spolu s nízkou kvalitou veřejných institucí a vysokou měrou regulace stále k hlavním slabším. Z hlediska znalostní ekonomiky Zpráva poukazuje na nepříznivou situaci českého školství. Systémové nastavení (kritické myšlení ve výuce) i financování (počet žáků na učitele) jsou hodnoceny jako průměrné v globálním kontextu, tj. velmi podprůměrné v kontextu rozvinutých zemí. Překvapivě dobře vyznívá pro Českou republiku hodnocení ve dvou posledních pilířích, podnikové dynamiky (25. místo) a inovační kapacity (29. místo), a to opět především kvůli změně metodiky.

Pro prolomení dlouhodobé stagnace globální konkurenceschopnosti české ekonomiky je aktuálně klíčová aktivita státní správy. Zmírnění administrativní zátěže, regulace pracovního a zbožího trhu, moderní koncepce vzdělávacího systému, stejně jako jeho adekvátní financování, zůstává hlavními úkoly České republiky, pokud chce udržitelným způsobem snižovat svou ztrátu na vyspělé ekonomiky jádra EU.